

Το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Οθωμανική Ιστορία», που διοργανώνεται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης σε σύμπραξη με το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, οργανώνει διάλεξη της κ. Στέλας Λεπίδα, διδάκτορας τουρκικών σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου, με τίτλο *«Το προνόμιο ως σχέση. Οθωμανικό δίκαιο, φορολογία και διαπραγμάτευση στις μονές Μεγάλου Μετεώρου και Βαρλαάμ (16ος-17ος αι.)»*. Η διάλεξη θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 31 Μαρτίου 2026, στις 7.30 μ.μ., στην αίθουσα διαλέξεων του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών/ΙΤΕ, Νικηφόρου Φωκά 130, στην παλιά πόλη του Ρεθύμνου.

Περίληψη

Η διάλεξη εξετάζει τα φορολογικά προνόμια των μονών Μεγάλου Μετεώρου και Βαρλαάμ στα Μετέωρα κατά τον 16ο και τον 17ο αιώνα μέσα στο πλαίσιο του οθωμανικού δικαίου και της επαρχιακής διοίκησης. Βασιζόμενη σε οθωμανικό αρχειακό υλικό, αναλύει τη λειτουργία της κατ' αποκοπή φορολόγησης (*maktu*) και της φορολογικής απαλλαγής (*muafiyet*), εστιάζοντας όχι μόνο στη νομική τους κατοχύρωση αλλά κυρίως στην πρακτική εφαρμογή και αμφισβήτησή τους. Η μελέτη προσεγγίζει το προνόμιο όχι ως σταθερό θεσμικό καθεστώς αλλά ως σχέση που διαμορφώνεται μέσα από διαρκή τεκμηρίωση, δικαστική προσφυγή και διαπραγμάτευση με επαρχιακούς αξιωματούχους και τοπικές κοινότητες. Μέσα από τις δύο αυτές μοναστηριακές περιπτώσεις αναδεικνύεται ο διαπραγματευτικός χαρακτήρας της οθωμανικής επαρχιακής διακυβέρνησης.